

MONATA GAZETO DE E-HANDIKAPULOJ

INFORMILO 6

Junio 2016

Kol.374/32

XX

Enhavo: Stimuli lingvonivelon, Seminario Skokovy,
Šumperk - Velké Losiny, Umberto Eco, El la redakcio

XX

Necesas stimuli altan lingvonivelon

Laŭcele Esperanto estu la "dua lingvo por ĉiuj". Tio ne nur koncernas ĉiujn popolojn, do parolantojn de ĉiuj lingvoj de la mondo, sed principe ankaŭ ĉiujn tavolojn de popolo. Esperanto ja pro siaj klara strukturo kaj relativa facileco taŭgas ankaŭ por homoj, kiuj posedas nur malfortan talenton por lingvoj. La demando tamen estas, ĉu en la hodiaŭa situacio de Esperanto havas multe da senco instrui la lingvon al homoj, kiuj estas nek vere kapablaj por lingvolernado, nek vere bezonas lingvon por internacia komunikado.

La rimedoj de la tutmonda E-komunumo estas limigitaj kaj tiuj rimedoj estu aplikataj tie, kie ili alportas la plej grandan progreson por nia afero. Pro tio la instruado de Esperanto okazu unuarange por junaj homoj kun sufiĉe alta talento por lingvoj, ĉar ili povas lerni Esperanton dum la mallonga tempo - nur kelkaj jaroj - ĝis la fino de la studado en universitato kaj la eniro en la profesian vivon.

Nome dum tiu nova vivofazo la junaj homoj devas koncentriĝi al la profesia kariero kaj la fondo de familio. Tio plej ofte ne kongruas kun intereso por la lernado kaj praktikado de lingvo, kiu nek akcelas la karieron nek estas bezonata por la familia vivo. Dum tiu vivofazo

do la homoj plej ofte malaperas de la E-scenejo. Tiu vivofazo finiĝas kun proksimume la 40-a vivojaro. Oni tiam plej ofte havas stabilan profesion pozicion kaj la fondo de familio estas plenumita. Do nun denove eblas okupiĝi pri aferoj, kiuj plibeligas la libertempon aŭ donas iun socian sencon.

Do eblas tiam ankaŭ reveni al Esperanto kaj iel aktivi por aŭ per ĝi. En la epoko antaŭ la interreto la vivofazo, dum kiu homoj malaperas el Esperantujo, signifas akran cenzuron kaj tial multaj homoj, kiuj antaŭ tiu fazo estis aktivaj por Esperanto ne plu revenis.

Nun helpe de la interreto eblas facile teni la kontakton al Esperanto ankaŭ dum tiu malfacila vivofazo, ĉar jen kaj jen tiuj homoj povas rigardi en la interreto, ĉu estas novaj filmetoj aŭ ĉu estas interesaj sonartikoloj en la RetRadio. Ili tiel povas teni sian regadon de la lingvo je alta nivelo, kio kompreneble eblas nur, se tiu nivelo je la fino de la studenta vivofazo jam estis sufiĉe alta.

La plej nobla celo de ĉiuj E-kongresoj kaj renkontiĝoj do estas levi la lingvan nivelon de iliaj partoprenantoj. La aranĝoj estu laŭeble internaciaj por malakceli krokodiladon aŭ la uzon de aliaj lingvoj ol Esperanto. Kaj granda internacieco kutime ankaŭ levas la entuziasmon pri la lingvo. Ambaŭ - entuziasmo kaj alta lingvonivelo - favoras la ŝancon, ke Esperanto ankaŭ dum la malfacila vivofazo restas viva ĉe la koncerna homo.

Pro niaj limigitaj rimedoj necesas eviti la amasan perdon de homoj kaj ni tial nepre devas koncentriĝi al homoj, kiuj promesas longtempan perspektivon. La ERR laboras por tiu celo. Ĝi volas resti ĉe la pulso de nia epoko por stimuli tiujn, kiuj kapablas kaj deziras atingi altan nivelon en la regado de nia lingvo.

Anton Oberndorfer el RetRadio

La 43-a lingva seminario en Skokovy

okazis de la 11-a de aprilo ĝis la 17-a de aprilo 2016. Partopreni „Skokovy“ venadas fervoraj E-malnovaj esperantistoj, sed en la lastaj aranĝoj aperis ankaŭ novuloj, kiuj bone progresas.

Malgraŭ, ke la programo estas kadre ĉiam la sama: instruado en grupoj (komencantoj, progresintoj, spertuloj, konversaciantoj) promenoj, prelegoj, manlaboroj, gimnastiko kaj aliaj grupetoj laŭ intereso (ekz. komputiko por komencantoj) restadas konstante samaj, la farata laboro estas planita, efika kaj esperplena precipe en la kampo de tradukado.

Pri la prelegoj kun diskutoj zorgis Margit kaj Jindra. La plej valora estis prelego de Petro Chrdle pri husana epoko. Jindra kaj Jarka rakontis pri laboro en la franca aranĝo MES (Mediterranea Esperantostudado), kie ili instruis grupon de komencantoj).

Jindra rakontis pri libroj tradukitaj

de ŝi al la ĉeĥa lingvo el la sama tempo, kiun Tivadar Soros priskribas en la libro „Modernaj Robinsonoj“ (Robinsoni na Sibíři). Temas pri la libro „Tra la mondo per biciklo kaj Esperanto“ (Evropou a Asií na kole) de Lucien Perault kaj „Verda koro“ (La koro kun verda stelo), kiuj estas interesaj precipe pro aŭtentikaj informoj pri Esperanto en Siberio (krom aliaj lokoj).

Pri la familia etoso atestas ĝojaj vizitoj de geesperantistoj, kiuj ne povis kun ni pasigi pli da tempo kaj venis nur por unu tago. Tre agrablaj tempetoj estis kun du „niaj“ nepinoj, kiuj beligis nian restadon. La venonta seminario okazos de la 26-a de septembro 2016. Jam nun vi povas aliĝi.

J. Drahotová

Šumperk – Velké Losiny

La Esperanto-kлубo en Šumperk ĉiujare organizas unutagan renkontiĝon. La 14-an de majo 2016 la renkontiĝo estis preparita en la proksima kuracloko Velké Losiny.

Tie troviĝas bela kastelo, interesa

fabriko por produktado de manfarita papero kaj la klubanoj – pli bone dirite klubaninoj – kiel kutime preparis bongustajn desertojn kaj kuketojn.

Venis 31 esperantistoj inkluzive de iliaj familianoj. Kvankam la prin-

tempa suneto ne montris troan varmon, tamen en la kolektivo de multaj konatoj kaj geamikoj ni sentis nin kiel en granda familio. Ankoraŭ ni volus menci, ke en ilian invitolon estis aldonita nova parto de E-minikurso por

novaj interesatoj de Esperanto kaj se vi interesiĝas, skribu al ili, kian pluan temon de la minikurso ili povus venontfoje aldoni.

Ni jam ĝojatendas pluan renkontiĝon ĉe ni aŭ ĉe pluaj E-klubo.

M. Kosnarová + L. Angelová

Kiu estis Umberto Eco

Umberto Eco (Eko) naskiĝis en la itala urbo Alessandrio la 5-an de januaro 1932, estis itala verkisto kaj semiotikisto; li studis filozofion kaj historion de la literaturo en Milano. Unue li laboris ĉe televido kaj poste kiel provleganto ĉe eldonejo. Poste li fariĝis profesoro pri semiotiko en la universitato de Bolonjo. (Semiotiko estas teorio de signoj kaj simboloj). Li profesoris en Italujo, Usono, Kanado, Francujo kaj fariĝis mondkonata aŭtoro. Oni povas konsideri, ke li estis amiko de Esperanto.

Lia frazo fariĝis konata kaj diskonigata inter ni kaj helpis konvinki skeptikulojn pri nia lingvo:

“Esperanto estas lingvo tre, tre lerte elfarita, kiu laŭ lingvistika vidpunkto sekvas admirindan kriterion de ŝparemo kaj efikeco. Due, ĉiuj projektoj de internacia lingvo, escepte de Esperanto fiaskis, sed ĉi tiu pli kaj pli kunigas homojn ĉie en la mondo.”

Ni ja rajtas fieri pri tiu opini-esprimo, ĉar ĝi venis de kompetentulo.

Pensulo, filozofo, lingvisto, eseisto, romanverkisto, literaturkritikisto – estas malfacile elekti, en kiu el ĉi tiuj fakoj li plej forte impresis la mondon. Malgraŭ sia altscienca scio, li talente sukcesis atingi per siaj verkoj ankaŭ la ĝeneralan publikon per nekutima maniero. Li ne enfermiĝis en kasteloj de eru-

dicio, kien ordinara legantoj ne envenas. Lia unua verko temas pri la estetiko ĉe Sankta Tomaso la Akvinano. Sekvis aliaj pli aŭ malpli fakaj libroj, sed venis momento en lia kariero, kiam li komencis verki

romanojn kun detektiva kaj historia aspektoj, kiuj ravis la publikon. La plej fama, “La nomo de la rozo”, fariĝis furora libro, ĝi estis eĉ filmigita. Tiu romano kaj kelkaj aliaj estis tradukitaj al multaj lingvoj.

En 1962 li publikigis sian unuan libron (“La malferma verko”), en kiu li montriĝis brila kultur-teoriulo. La sekvan jaron li fariĝis profesoro pri estetiko kaj vida komunikado. En 1968 li publikigis la libron “Enkonduko al la semiotiko”, kiu daŭre estas internacie la normiga verko pri semiotiko. En 1975 li ekokupis la katedron pri semiotiko en la universitato de Bolonjo, kie li instruis ĝis 2007.

Kiel konscia intelektulo, Eco ne evitis polemikajn temojn en la moderna mondo. Li klare sintenis rilate al antisemitismo, ekzemple, per sia verko “La tombejo en Prago”. Lia lasta romano, “La numero nulo”, pritemas (denuncas) la praktikadon de fia ĵurnalismo. Rilate interteron, li ne ŝparis kritikojn al la tiel nomataj “sociaj retoj”, kie “stultuloj posedas la saman voĉon kiel Nobel-premiitoj”. Deveninte de politike maldekstraj tendencoj, li tamen neniam rifuzis, ekzemple, rekoni la gravecon de la usona kulturo en la mondo. Li estis do profunde honesta, sendependa humanisto.

Eĉ se mi aldonas, ke li publikigis plurajn aliajn librojn (pri filozofio, semiotiko, kulturo kaj ankaŭ por infanoj), ĉi tiuj informoj eble ankoraŭ ne sukcesas montri la gravecon de Umberto Eco. Sed vidu la sekvajn informojn: Li ricevis la honor-doktorecon de – miru! – 40 universitatoj en pluraj landoj, krome diversajn gravajn ordenojn en Francio kaj Germanio. Li estis konsiderata unu el la plej grandaj intelektuloj de la pasintaj jardekoj.

En Esperantujo oni scias (kaj tio legeblas en la Esperanta Vikipedio), ke li estis sufiĉe favora al nia lingvo. En sia ampleksa verko “La serĉado de la perfekta lingvo” (tradukita al Esperanto), en kiu li prezentis sian esploron pri multaj artefaritaj lingvoj, li dediĉis ses paĝojn al Esperanto. Li priskribis la intencojn de Zamenhof kaj – en ĉapitro

titolita “Optimumigita gramatiko” – la bazajn regulojn kaj informis inter alie:

“Pluraj estis la eminentuloj, kiuj subtenis aŭ simpatiis Esperanton, lingvistoj kiel Baudouin de Courtenay aŭ Otto Jespersen, kaj sciencistoj kiel Peano aŭ filozofoj kiel Russell. Unu el la plej konvinkaj voĉoj estas tiu de Carnap, kiu en sia Membiografio parolas emocie pri la solidar-sento sentita dum parolado de komuna lingvo kun aligentanoj, kaj pri la kvalitoj de tiu vivanta lingvo, kiu same posedis mirigan flekseblecon de esprimrimedoj kaj grandan simplecon strukturan“.

Pruve de la sukceso de Esperanto ekzistas hodiaŭ Universala Esperanto-Asocio kun delegitoj en la ĉefaj urboj de la mondo. La Egazetaro nombras pli ol cent gazetojn, kaj en Esperanton oni tradukis la plej gravajn verkojn de ĉiuj literaturoj, ekde la Biblio ĝis la Fabeloj de Andersen, dum ekzistas ankaŭ originala literatura produktado.” Evidentas, ke ankaŭ tiu grava intelektulo, tiu granda homo – Umberto Eco – defendis Esperanton.

Unu el la plej eminentaj nuntempaj intelektuloj en la mondo Umberto Eco forpasis la 19-an de februaro 2016 hejme en la itala Milano.

La 21-an de februaro mi vidis en la artikolo pri Umberto Eco en la E-Vikipedio, ke jam estis aldonita la novaĵo pri lia morto, okazinta du tagojn antaŭe. Tamen bedaŭrinde la artikolo pri tiu granda homo estas nur eta. Se vi ne konas Umberto Eco, verŝajne vi povas legi pri li en la Vikipedio en via gepatra lingvo.

Mi supozas, ke ankaŭ la Esperanta RetRadio devas starigi sian omaĝon al tiu granda homo. Tamen, por plenumi dignan omaĝon, ni devas rememorigi ne nur la moralan helpon, kiun li donis al ni, sed precipe la gravecon de liaj kontribuoj al la tutmonda kulturo. Lia spirito estis larĝa, lia inteligenteco akuta, kaj lia klereco mirinda. Unuvorte, li estis rara erudiciulo.

Kelkaj brazilaj verkistoj ege bedaŭris lian morton kaj emfazis ne nur lian gravecon por la monda kulturo, sed ankaŭ lian intelektan honestecon kaj lian afablecon. Herbert A. Welker el Brazilo

El la redakcio:

De J. Drahotová ni ricevis peton pri oferto de aĉetebla Legolibreto 12, kiu kostas 50,- kronojn kaj por publikigo de la Legolibreto numero 5, kiun eblas per interreto elŝuti en la formato pdf.

La Ĉeĥa poŝto informas:

1) De la 1-a de majo 2016 ĉe ĉiuj leteroj ĝis 50 g estas altigitaj afrankoj en Ĉeĥio de 13,- Kč al 16,- Kč kaj eksterlanden ni devas pagi 27,- Kč anstataŭ Kč 25,-.

2) Ĉe la forsendo de poŝtaĵoj por nevidantaj personoj estas necese skribi kaj sendi leteron aŭ gazeton en la brajla koverta, ne glui la koverton, por ke la poŝtistoj povu kontroli, ĉu la letero aŭ gazeto estas skribita en brajla skribo. Alie necesas normale pagi la poŝtmarkon.

Nia redakcio petas: ne sendu korespondadon al nia membrino Zdenka Novotná el Česká Třebová pro ŝiaj okul-sanproblemoj.

Trista anonco:

la 1-an de majo mortis Eva Techniková
el Velké Hamry. (*1955)

Honoron al ŝia memoro !

INFORMILO – monata gazeto por esperantistoj-handikapuloj + suplemento **ANTAŬEN**

Eldonas AEH – Asocio de esperantistoj-handikapuloj

Redaktoroj: J. Rýznarová, L. Srbová, J. Kosnar

Adreso: Svaz zdravotně postižených esperantistů, Na Okrouhlíku 953/21,

530 03 PARDUBICE, CZ tel. **466 611 941**

SKYPE : jary_esperanto

e-mail: aeh@esperanto-aeh.eu interreto: www.esperanto-aeh.eu

Bankovní spojení: Poštovní spořitelna, číslo účtu AEH **192150088**, kód banky **0300**

Při platbách vždy uveďte vaše členské číslo (nad vaší adresou) jako variabilní symbol!

Roční předplatné časopisu Informilo = 200,-Kč, příspěvek svazu dobrovolný.

La jarabono de Informilo 15 €. Kodo ĉe UEA: aehk-z

La redakcio ne ĉiam havas la saman opinion kiel la aŭtoroj de la artikoloj.